

netwerk palliatieve zorg

regio Roosendaal - Bergen op Zoom - Tholen

**Meerjaren beleidsplan
2022-2027**

Voorwoord

Vanuit de geformuleerde missie, visie en strategie in dit meerjarenbeleidsplan is beschreven hoe het NPZ de palliatieve zorg aan patiënten en naasten wil verbeteren, nu en in de toekomst.

De afgelopen jaren heeft het netwerk in een formeel en duurzaam samenwerkingsverband van zelfstandige organisaties die betrokken zijn bij palliatieve zorg in de regio, gewerkt aan het realiseren van kwalitatief hoogwaardige palliatieve zorg. Er is ingezet op het vergroten van de deskundigheid en optimaliseren van de samenwerking. De komende jaren zal het netwerk zich verder ontwikkelen tot een stevig en professioneel netwerk met een cultuur van continu leren en verbeteren. Veel ervaren knelpunten en problemen kunnen niet alleen, maar moeten met elkaar aangepakt en opgelost worden. Dit doen we samen met onze partners, de aangesloten organisaties bij het netwerk.

Het meerjarenbeleidsplan is tot stand gekomen binnen het netwerk door input op te halen bij onze leden. Het plan wordt aangeboden op de vergadering van samenwerkende partijen waar het gespiegeld wordt en waar wordt besproken hoe we deze plannen met elkaar kunnen realiseren.

Dit plan zal de komende vijf jaar als leidraad gebruikt worden bij de opstelling van de jaarlijkse werkplannen.

Drs. T.H. Mennema-Vastenhout
voorzitter Netwerk Palliatieve Zorg,
voorzitter Raad van Bestuur Stichting Bravis ziekenhuis

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Achtergrond van het NPZ.....	4
1.2	Organisatie van het NPZ.....	5
1.3	Landelijke ontwikkelingen	5
1.4	Financiële middelen	6
2.	Missie.....	6
3.	Visie	6
3.1	Organisatie	6
3.2	Samenwerking.....	7
3.3	Deskundigheid.....	7
3.4	Toegankelijkheid	8
3.5	Kwaliteit	8
4.	Strategie	8
4.1	Organisatie	8
4.2	Samenwerking.....	9
4.3	Deskundigheid.....	10
4.4	Toegankelijkheid	10
4.5	Kwaliteit	10
5.	Bijbehorende documenten.....	11

1. Inleiding

Palliatieve zorg is zorg die de kwaliteit van het leven verbetert van patiënten en hun naasten die te maken hebben met een levensbedreigende aandoening of kwetsbaarheid, door het voorkomen en verlichten van lijden, door middel van vroegtijdige signalering en zorgvuldige beoordeling en behandeling van problemen van fysieke, psychische, sociale en spirituele aard. Gedurende het beloop van de ziekte of kwetsbaarheid heeft palliatieve zorg oog voor het behoud van autonomie, toegang tot informatie en keuzemogelijkheden. Hierbij werken generalistische zorgverleners en waar nodig specialistische zorgverleners en vrijwilligers samen als een interdisciplinair team in nauwe samenwerking met de patiënt en diens naasten en stemmen de behandeling af op door de patiënt gestelde waarden, wensen en behoeften.

Minister de Jonge heeft na positieve evaluatie van de subsidieregeling voor palliatieve terminale zorg besloten dat deze regeling met vijf jaar wordt verlengd, tot 1 januari 2027. “Uit deze evaluatie blijkt dat voortzetting van de Regeling voor de subsidiëring van de vrijwillige palliatieve terminale zorg en de netwerken palliatieve zorg zeer gewenst is voor continuering van de resultaten van de organisaties en netwerken. Zonder overheidsfinanciering kunnen de instellingen en netwerken niet voortbestaan en zou de continuering van de zorg aan patiënten in de knel komen”, schrijft de minister hierover in een brief aan de Tweede Kamer.

De verlenging van de subsidie is de aanleiding voor het schrijven van dit meerjarenbeleidsplan. Het plan bestrijkt dezelfde periode en is opgesteld door het dagelijks bestuur en de netwerkcoördinator van het netwerk palliatieve zorg (NPZ) in samenwerking met organisaties lid van het netwerk.

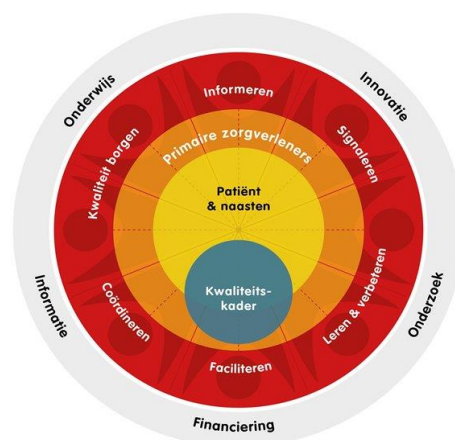
1.1 Achtergrond van het NPZ

Het Netwerk Palliatieve Zorg Roosendaal – Bergen op Zoom – Tholen is in december 2003 opgericht en heeft betrekking op ongeveer 271.000 inwoners. Het NPZ is actief in de volgende gemeenten: Tholen, Steenbergen, Bergen op Zoom, Woensdrecht, Roosendaal, Halderberge, Rucphen (figuur 1).

Het NPZ is een formeel en duurzaam samenwerkingsverband van zelfstandige organisaties die betrokken zijn bij palliatieve zorg in de regio. “De relatie tussen het primaire zorgproces, het Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland en het NPZ wordt weergegeven in figuur 2.

Figuur 2: Regio NPZ RBT

Figuur 1: <https://palliaweb.nl/beleid/denktank>

Centraal staat het primaire zorgproces dat plaatsvindt tussen de patiënt en zijn of haar naasten (gele cirkel) en de primaire zorgverleners (oranje cirkel). Het primaire zorgproces wordt verleend door formele en informele zorgverleners conform het kwaliteitskader (blauwe cirkel), waarin is vastgelegd wat goede palliatieve zorg is. Het netwerk bevordert de coördinatie en samenwerking tussen diverse zorgaanbieders in de regio Roosendaal en ondersteunen zorgverleners. Een netwerk heeft als doel de organisatie, kwaliteit en toegankelijkheid van palliatieve zorg te verbeteren. Financiering, onderwijs en onderzoek zijn randvoorwaarden die palliatieve zorg op bovenregionaal of landelijk faciliteren (grijze cirkel)”.

1.2 Organisatie van het NPZ

Het netwerk heeft een dagelijks bestuur welke verantwoordelijk is voor het bestuurlijke en financiële draagvlak alsmede de beslissingen op beleidsniveau. Het bestuur bewaakt de samenhang in activiteiten op gebied van palliatieve zorg die netwerkpartners ontplooiën en de prioriteiten hiervan: dragen ze bij aan wat we belangrijk vinden en hoe benutten wij onze tijd, capaciteit en energie goed?

Het netwerk heeft 21 leden, welke zijn vertegenwoordigd in de klankbordgroep. Deze groep fungeert als adviesorgaan voor het Dagelijks Bestuur. Het Dagelijks Bestuur kan werkgroepen oprichten. Werkgroepen zijn van tijdelijke aard en worden samengesteld op basis van deskundigheid over en betrokkenheid bij het specifieke onderwerp. Organisaties faciliteren deze werkgroepen in mensen en middelen. De werkgroepen dragen zorg voor de uitwerking van inhoudelijke onderwerpen en acties en leggen verantwoording af aan het Dagelijks Bestuur. Uitkomsten van werkgroepen worden binnen het netwerk gecommuniceerd en indien gewenst uitgerold. Daarnaast zetten partijen zich in om alle instellingen en zorgverleners, die een taak hebben op het gebied van palliatieve zorg bij het Netwerk palliatieve zorg RBT te betrekken. Het netwerk wordt gecoördineerd door een Netwerkcoördinator in samenwerking met een projectcoördinator en secretaresse.

Het consultatief palliatief team (CPT), het multidisciplinair overleg (MDO) en de groep palliatieve zorg thuis (PaTz groepen) maken integraal onderdeel uit van het netwerk. Daarnaast werkt het netwerk met transmuraal palliatief verpleegkundigen (TPV) die ingezet worden bij een complexe zorgsituatie als expert palliatieve zorg. De verpleegkundigen zijn in dienst bij leden van het netwerk. Vanuit dit dienstverband worden de verpleegkundigen gedetacheerd aan het netwerk ten behoeve van deskundigheidsbevordering.

Het netwerk wordt ondersteunt door de landelijke organisatie Fibula. Als lid van de coöperatie Palliatieve Zorg Nederland (PZNL) draagt Fibula bij aan het gezamenlijke doel: iedereen de best mogelijke palliatieve zorg bieden. Om dit te bereiken ondersteunt, faciliteert en adviseert Fibula de Netwerken Palliatieve Zorg, Consortia en Consultatieteams.

1.3 Landelijke ontwikkelingen

De vraag naar palliatieve zorg zal de komende jaren toenemen. Door de vooruitgang in de medische wetenschap en door vergrijzing neemt het aantal mensen met chronische ziekten toe. De verwachting is dat de sterftecijfers in 2050-2055 met 31% toenemen ten opzichte van 2019. Daarnaast zien we een toename van nieuwe behandel technologieën ter ondersteuning in de thuissituatie. Hierdoor blijven mensen langer en vaker thuis. Thuis sterven is een belangrijke waarde in Nederland. De meeste mensen (68%) geven hier de voorkeur aan. Wens en realiteit ten aanzien van thuissterfte zijn de afgelopen 10 jaar dicht bij elkaar komen te liggen.

1.4 Financiële middelen

Financiering van het Netwerk Palliatieve Zorg vindt plaats vanuit contributiegelden van de partijen, de subsidieregeling palliatieve en terminale zorg van het ministerie van VWS en overige subsidiemogelijkheden.

2. Missie

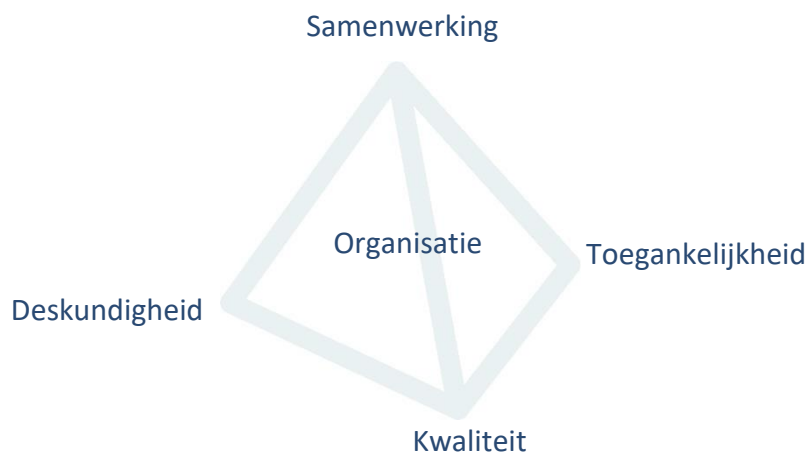
Het netwerk hanteert de volgende missie:

ledereen heeft toegang tot palliatieve zorg die voldoet aan het kwaliteitskader palliatieve zorg.

Dit kwaliteitskader is in 2017 uitgebracht, geautoriseerd door veel veldpartijen. Het gaat uit van de wensen, waarden en behoeften van de patiënt en diens naaste.

3. Visie

Het netwerk ondersteunt organisaties die palliatieve zorg verlenen. Vanuit deze rol is onderstaande visie beschreven. De visie wordt jaarlijks in de vergadering van gezamenlijke partijen geëvalueerd en zo nodig bijgesteld door het dagelijks bestuur. Om de visie en bijbehorende strategie te kunnen realiseren, is een stevig en professioneel netwerk nodig. De ontwikkeling van het netwerk maakt daarom ook deel uit van de visie.

Figuur 3: Pijlers visie NPZ RBT

3.1 Organisatie

“Continu leren en verbeteren”

De komende jaren zal het netwerk zich verder ontwikkelen tot een stevig en professioneel netwerk met een cultuur van continu leren en verbeteren. De organisatie van het netwerk zal opnieuw beoordeeld worden en indien nodig geoptimaliseerd. Er wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om geestelijke verzorging structureel een plek te geven binnen het netwerk. Dit geldt ook voor het netwerk dementie en west-west. Hierbij moet opgemerkt worden dat Tholen voor het netwerk dementie bij Zeeland hoort. De mogelijkheid tot het vormen van een lerend netwerk wordt onderzocht van “kijkje in de keuken” tot betrokkenheid/ondersteuning bij het uitvoeren van de zelfevaluatie.

Het team van transmuraal palliatief verpleegkundigen wordt ontwikkeld op het gebied van teamsamenwerking om de kwaliteit en effectiviteit van hun inzet te vergroten. Dit doen we door inzet van een coach ter ondersteuning van de nieuwe netwerkcoördinator. Daarnaast zoomen we in op de huidige taken van de verpleegkundigen om inzicht te krijgen in deze taken en onderzoeken we de wensen voor inzet vanuit de aangesloten organisaties. Zo kunnen zij hun werkzaamheden nog beter afstemmen op de behoefte.

Het netwerk ondersteunt innovatie in de palliatieve zorg door (boven-) regionale samenwerking met andere netwerken en organisaties. Het netwerk werkt mee aan de ontwikkeling van structurele bekostiging van de consultatievoorziening.

3.2 Samenwerking

“Samenwerking is de maat”

De toenemende vraag naar palliatieve zorg vraagt om het bundelen van de krachten van organisaties, professionals en vrijwilligers. Het inzicht groeit, dat veel ervaren knelpunten en problemen niet alleen, maar met elkaar aangepakt en opgelost moeten worden. Daarnaast neemt door de toenemende tekort van zorgprofessionals het belang van vrijwilligers toe. Dit vraagt om een blijvende aandacht en beleid op informele zorg.

Op bovenregionaal en landelijk niveau neemt het netwerk deel aan samenwerkingsverbanden om een bijdrage te kunnen leveren aan de doelstellingen van Het Nationaal Programma Palliatieve zorg.

Het NPZ streeft naar optimale samenwerking op het gebied van palliatieve zorg. Binnen het netwerk wordt nauw samengewerkt met de organisaties die lid zijn van het netwerk. Deze organisaties onderschrijven het belang van goede palliatieve zorg en verstaan daaronder hetgeen vermeld staat in het Kwaliteitskader Palliatieve zorg NL. De organisaties werken samen op basis van gelijkwaardigheid en reflecteren minimaal eens per jaar de samenwerking.

Door integrale samenwerking in het netwerk zijn de experts palliatieve zorg laagdrempelig toegankelijk voor generalistische zorgverleners en gezamenlijke besluitvorming. Dit doen we door actief deskundigen palliatieve zorg te verbinden; een structurele samenwerking tussen eerste en tweede lijn en tussen formele en informele zorg. Daarnaast wordt de samenwerking gezocht met de zorgverzekeraars om te komen tot een structurele financiering voor de palliatieve zorgverlener.

3.3 Deskundigheid

“Zorgverleners zijn deskundig”

Om te zorgen dat altijd goede en passende zorg kan worden geboden, is er kennis van goede palliatieve zorg nodig. Het faciliteren van deskundigheidsbevordering is een van de kerntaken van het netwerk. De ingezette opzet van B-learning in 2021 zal verder uitgebreid worden. Hierdoor wordt de scholing toegankelijk voor een nog grotere groep, zonder hogere kosten.

Het netwerk voorziet door middel van een consultatief palliatief team in het bereikbaar maken van kennis voor de generalist en de specialist. De zichtbaarheid en meerwaarde van het CPT wordt actief vergroot zodat het team bij iedere zorgverlener bekend en laagdrempelig toegankelijk is.

Deelname aan bovenregionale consortia en landelijke initiatieven zorgt ervoor dat wetenschappelijk onderzoek over en weer verbonden wordt met de palliatieve praktijk en het onderwijs.

3.4 Toegankelijkheid

“Niemand verdwaald meer op weg naar de dood.”

Het palliatieve werkveld is versnipperd en het is niet altijd duidelijk welke expert of welke organisatie kan worden betrokken of aangesproken. Het netwerk streeft ernaar om de toegankelijkheid en kwaliteit van de palliatieve zorgverlening aan de individuele patiënt en diens naasten, op die plaats waar het gezien de wensen van de patiënt mogelijk is, te optimaliseren.

Dit doen we door één betrouwbaar loket te realiseren voor burger en zorgverlener op het gebied van palliatieve zorg. Dit loket biedt overzicht en inzicht voor zorgverleners; wie is waar goed in en hoe kunnen we gebruik maken van elkaars kennis om elkaar waar nodig te versterken.

Het regionale aanbod is eenvoudig toegankelijk voor de burger, zodat deze weet welke zorg waar beschikbaar is. Een kwaliteitsvergelijking is inzichtelijk

3.5 Kwaliteit

“Dezelfde kwalitatief goede zorg; Er is geen postcode geluk”.

Alle aangesloten organisaties voldoen aan het kwaliteitskader palliatieve zorg. De zorg is zichtbaar en aantoonbaar goed. De ervaren kwaliteit van zorg neemt toe. Met behulp van een nulmeting onder cliënten/naasten en zorgverleners wordt gekeken naar verbetermogelijkheden. De wensen en behoeften op gebied van palliatieve zorg worden verkend. Het netwerk zal continu haar diensten hierop optimaliseren en vernieuwen.

4. Strategie

4.1 Organisatie

Doelstelling: Een stevige en professionele netwerkorganisatie

Aanpak: Beoordeel de huidige organisatie van het netwerk en optimaliseer deze indien nodig.

- Kijk naar de beschikbare en benodigde competenties van de netwerkcoördinator. Ondersteun de coördinator bij het ontwikkelen van competenties door inzetten van een coach en begeleiding vanuit dagelijks bestuur.
- Onderzoek mogelijkheden om regionale zorgnetwerken gezamenlijk bij elkaar onder te brengen. Denk hierbij aan geestelijke verzorging (Centrum voor Levensvragen), dementienetwerk en West-West. Hierbij moet opgemerkt worden dat Tholen voor het netwerk dementie bij Zeeland hoort.
- Volg landelijke ontwikkelingen vanuit stichting PZNL op het gebied van netwerkorganisatie.

Aanpak: Teamontwikkeling transmuraal palliatief verpleegkundigen

- Ontwikkel het team van transmuraal palliatief verpleegkundigen tot een goed samenwerkend en kwalitatief en effectief team met behulp van een externe coach.
- Breng in kaart voor welke (netwerk)activiteiten de verpleegkundigen worden ingezet en beoordeel structureel of deze aansluiten bij de missie, visie en doelstellingen van het netwerk.

Aanpak: Ontwikkelen consultatievoorziening en structurele bekostiging TPV

- Deelnemen aan de pilot consultatievoorziening van Stichting PZNL met als doel structurele bekostiging te bewerkstelligen voor de transmuraal palliatief verpleegkundigen
- Onderzoek organisatie/detachering van transmuraal palliatief verpleegkundigen en optimaliseer waar mogelijk

4.2 Samenwerking

Doelstelling: Organisaties, professionals en vrijwilligers werken samen aan goede palliatieve zorg.

Aanpak: Vergroot de transmurale samenwerking

- Onderzoek de implementatie van een transmuraal zorgpad, in samenwerking met het oncologiecentrum van het Bravis Ziekenhuis
- Verstevig de samenwerking met huisartsencoöperatie en bewaak de voortgang van en deelname aan regionale PaTz-groepen. Onderzoek of er nieuwe PaTz-groepen gevormd kunnen worden.

Aanpak: Verbindt deskundigen palliatieve zorg (intra- en extramuraal; formeel en informeel).

- Verbindt interne palliatieve teams met het regionaal Consultatief Palliatief Team (CPT) in b.v. halfjaarlijkse overleggen of gezamenlijke casuïstiek bespreking.
- Organiseer bijeenkomsten waar deskundigen palliatieve zorg elkaar kunnen vinden en kennis kunnen delen. Bijvoorbeeld door het vormen van een 'learning community'.
- Organiseer een (structureel) hospice overleg in samenwerking met Stadsgewest Breda en Erasmus Medisch Centrum (Cascade) en onderzoek hoe de aanwezige expertise van medewerkers hospices / hospice thuishoeden ten gunste van de regio kan worden ingezet.

Aanpak: Faciliteer een multidimensionale benadering van de patiënt en zijn zorgvragen in de palliatieve fase.

- De palliatieve fase vraagt om kennis en betrokkenheid van meerdere disciplines, die in een interdisciplinair werkend team verenigd zijn. Dit team wordt gevormd door zorgverleners en vrijwilligers in nauwe samenwerking met de patiënt en diens naasten. Onderzoek als netwerk hoe dit gefaciliteerd kan worden. Transmuraal palliatief verpleegkundigen laten deelnemen aan MDO's binnen organisaties van het netwerk zou bijvoorbeeld drempelverlagend kunnen werken en tegelijkertijd de samenwerking bevorderen.

Aanpak: Ondersteun organisaties bij implementatie van Advance Care Planning (ACP) en shared decision making

- Onderzoek kennis- en ondersteuningsbehoefte van organisaties bij het proces van proactieve zorgplanning en vastleggen van behandelwensen, mogelijk nadat organisatie de Zelfevaluatie kwaliteitskader palliatieve zorg heeft uitgevoerd.

Aanpak: Blijven investeren in regionale, bovenregionale en landelijke samenwerking

- Regionaal samenwerking opzoeken met andere regionale zorgnetwerken zoals dementienetwerk, VPTZ, West-West, Parkinsonnet, etc.
- Deelnemen aan bijeenkomsten van het consortium Zuidwest Nederland en bijbehorende lerende netwerken
- Deelnemen aan landelijke bijeenkomsten van Stichting PZNL en andere landelijke spelers op het gebied van palliatieve zorg.

4.3 Deskundigheid

Doelstelling: Zorgverleners zijn deskundig.

Aanpak: Meer zorgverleners opleiden met minimale toename van investering in tijd en geld

- Huidige Blended learning methode uitbreiden met verdiepingsscholingen
- Aanbod scholingen blijvend afstemmen op wensen en behoeften van organisaties
- Huidig scholingsaanbod – met name basisscholingen palliatieve zorg – actief onder de aandacht brengen bij organisaties die niet of nauwelijks deelnemen

Aanpak: Versterk de consultatievoorziening door het Consultatief Palliatief Team

- Genereer meer bekendheid voor het Consultatief Palliatief Team (CPT) en laat deze laag toegankelijk zijn voor alle zorgverleners
- Onderzoek de wensen en behoeften van zorgverleners op het gebied van consultatie en volg hierin ook de landelijke ontwikkelingen m.b.t. de consultatievoorziening (zie ook 4.1 pilot consultatie)

Aanpak: Transmuraal palliatief verpleegkundigen verzorgen coaching on the job / intervisie

- Onderzoek in welke hoedanigheid de TPV coaching / intervisie kan verzorgen bij organisaties, wat zijn hierin wensen en behoeften.
- Met speciale aandacht voor hoe het geleerde van de scholingen in de praktijk kan worden gebracht.

4.4 Toegankelijkheid

Doelstelling: Iedereen kent de route in het palliatieve werkveld.

Aanpak: Ontwikkel één loket waar alle palliatieve zorg in de regio bekend is, voor zorgverleners en zorgvragers

- Maak gebruik van bestaande applicaties zoals ZorgZoeker en Bedden vrij (Palliarts)
- Breng alle informatie op een visueel laagdrempelige en aantrekkelijke manier samen
- Zorg dat dit loket in de regio goed bekend is en blijft

4.5 Kwaliteit

Doelstelling: Palliatieve zorg voldoet aan het kwaliteitskader palliatieve zorg.

Aanpak: Ondersteun aangesloten organisaties bij de uitvoering van de Zelfevaluatie palliatieve zorg

- Stimuleer organisaties tot het uitvoeren van de zelfevaluatie palliatieve zorg en biedt ondersteuning bij de analyse en opstellen van een plan van aanpak ter verbetering.
- Haal als netwerk de rode draad uit de zelfevaluaties en stemt het aanbod van het netwerk hierop af.

Aanpak: Draag bij aan kwaliteit door participatie in onderzoek.

- Neem actief deel aan lerend(e) netwerk(en) vanuit het consortium Zuidwest Nederland, waarin onderzoek, opleiding en praktijk met elkaar verbonden zijn.
- Deel kennis die organisaties door onderzoek hebben opgedaan binnen het gehele netwerk, bijvoorbeeld het project Betekenisvol Leven.

Aanpak: Leer en verbeter continu als netwerk

- Leden van het netwerk leren van elkaar door een “kijkje bij elkaar in de keuken”
- Onderzoek hoe organisaties binnen het netwerk elkaar kunnen ondersteunen
- Uitwisselen van ‘best practices’ in klankbord, nieuwsbrieven en andere communicatie

Aanpak: Organiseer een tevredenheidsonderzoek onder cliënten en zorgverleners

- Met als uitgangspunt het kwaliteitskader palliatieve zorg
- Voer een 0-meting uit en herhaal en evalueer nieuwe metingen

5. Bijbehorende documenten

Voorafgaand aan ieder kalenderjaar zal het netwerk een Jaarplan schrijven met daarin activiteiten en projecten – afgeleid van de Aanpak zoals beschreven bij Strategie – die bijdragen aan de missie en visie geformuleerd in dit meerjarenbeleidsplan. Bij dit meerjarenbeleidsplan behoort tevens een communicatieplan welke op te vragen is bij de netwerkcoördinator.